

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО МАРКЕТИНГУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

**«Підвищення рівня конкурентоспроможності
підприємства шляхом визначення і посилення
конкурентних переваг»**

Виконав: здобувач 2 курсу,

Групи: МГ-23м

Спеціальності: 075 Маркетинг

Демченко Федір Геннадійович

Керівник: Тараненко І.В., д.е.н., професор

Дніпро
2025

АНОТАЦІЯ

Демченко Ф.Г. Підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства шляхом визначення і посилення конкурентних переваг.

Кваліфікаційна робота присвячена актуальній проблемі забезпечення конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах високої конкуренції, економічної нестабільності та воєнного стану в Україні. На прикладі мережі піцерій «IQ PIZZA» проведено комплексний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, визначено ключові конкурентні переваги, а також розроблено заходи, спрямовані на їх посилення. Розглянуто теоретичні аспекти конкурентоспроможності та конкурентних переваг, включаючи їх види та методи оцінки. Здійснено аналіз господарської діяльності «IQ PIZZA», досліджено мікро- та макросередовище підприємства, проведено SWOT-аналіз і оцінку конкурентоспроможності, що дозволило виявити основні напрямки для вдосконалення. Запропоновано маркетингові заходи, які дозволили суттєво підвищити рівень конкурентоспроможності мережі.

Ключові слова: Конкурентоспроможність, конкурентні переваги, ринок піци, програма лояльності, маркетингові заходи, гастрономічна індустрія, клієнтоорієнтованість.

SUMMARY

Demchenko F. Improving Enterprise Competitiveness by Identifying and Enhancing Competitive Advantages.

The master's thesis is dedicated to the important issue of enhancing enterprise competitiveness in the modern context of strong competition, economic instability, and wartime conditions in Ukraine. Using the example of the «IQ PIZZA» chain, a comprehensive analysis of the internal and external environment was conducted, key competitive advantages were identified, and measures aimed at strengthening them were developed. The theoretical aspects of competitiveness and competitive advantages, including their types and evaluation methods, were examined. An analysis of the business activities of «IQ PIZZA» was carried out, the micro- and macroenvironment of the enterprise were studied, and a SWOT analysis and competitiveness assessment were performed, which allowed for the identification of key areas for improvement. Marketing initiatives were proposed, which significantly increased the competitiveness of the chain.

Keywords: competitiveness, competitive advantage, pizza market, loyalty program, marketing activities, gastronomic industry, customer orientation.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Поняття та сутність конкурентоспроможності підприємства	8
1.2. Ключові чинники, що впливають на конкурентоспроможність	14
1.3. Конкурентні переваги: види та методи оцінки	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ НА ПРИКЛАДІ МЕРЕЖІ ПІЦЕРІЙ «IQ PIZZA» ..	28
2.1. Аналіз ринку піци в сучасних умовах	28
2.2. Характеристика господарської діяльності та внутрішнього середовища мережі піцерій «IQPIZZA»	40
2.3. Аналіз мікросередовища	48
2.4. Аналіз макросередовища. PEST- аналіз	54
2.5. Оцінка конкурентоспроможності підприємства та визначення основних конкурентних переваг	61
2.6. SWOT- аналіз підприємства	67
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ	70
3.1. Маркетингове дослідження споживачів	70
3.2. Розробка та імплементація заходів щодо посилення конкурентних переваг ..	79
3.3. Підвищення рівня конкурентоспроможності після впровадження запропонованих заходів	95
ВИСНОВКИ	100
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	103
ДОДАТКИ	111

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова М. О., Литвиненко Л. І. Механізми підвищення ефективності конкурентних стратегій підприємств: стаття – Харків: Вісник ХНЕУ №6, 2016. – 115-123 с.
2. Аналіз ринку піци. URL: <https://www.verifiedmarketreports.com/ru/product/pizza-market/>
3. Армстронг Г., Вонг В., Котлер Ф., Сондерс Дж. Основи маркетингу [Текст]: 5-те європейське видання. – Київ: Видавництво XYZ, 2023. – 736 с.
4. Бажал Ю. М. Конкурентоспроможність національної економіки: теорія, методологія, механізм формування: монографія – К.: КНЕУ, 2014. – 192 с.
5. Балабанова Л. В., Холод В. В., Балабанова І. В. Стратегічний маркетинг : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 632 с.
6. Берещак В. Комунікаційна стратегія в бізнесі. Як досягти максимуму в спілкуванні з аудиторією. – Київ, Yakaboo Publishing, 2023.
7. Белова Т.Г. Маркетингові дослідження: Конспект лекцій для студ. за напрямом підготовки 6.030507 « Маркетинг» усіх форм навчання. – К. : НУХТ, 2010. – 131с.
8. Бишовець Л.Г., Слободяник А.М. Особливості використання соціальних мереж закладами ресторанного господарства. Матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання» (м. Черкаси, 23-24 березня 2023 р.). У 2-х т. Черкаси: ЧДТУ, 2023. Т.2. 177 с. С.75-77.
9. Білик М. Д., Семенова І. В. Концептуальні основи формування конкурентоспроможності підприємств: стаття – Львів: Вісник ЛНУ імені Івана Франка №4, 2015. – 28-36 с.
10. Бонусні системи лояльності. URL: <https://www.fast-operator.ru/articles/kakie-byvayut-bonusnye-sistemy-loyalnosti-/>
11. Бородкіна Н. О. Маркетинг : навч. посіб. Київ : Кондор, 2022. 362 с.

12. Василенко В. О., Ткаченко Т. М. Глобальні виклики та конкурентоспроможність підприємств: монографія – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 234 с.
13. Виручка та середній чек зросли, відвідуваність сповільнилася. URL: <https://joinposter.com/ua/blog/management/doslidzhennia-za-pershe-pivrichchia-2024>
14. Відкриття у Варшаві. Офіційна сторінка «IQ PIZZA» в мережі Instagram. URL.: https://www.instagram.com/iq_pizza_ukraine/p/CxX2aint6BS/
15. Войчак А.В., Федорченко А.В. Маркетингові дослідження: Підручник / За наук. Ред. А.В. Войчака. – К.: КНЕУ, 2007. – 408 с.
16. Воронкова А.Е., Калюжна Н.Г., Оленко В.І. Управлінські рішення в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства: організаційний аспект: Монографія. – Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2008. – 512 с.
17. Галушак С. М. Методи оцінки конкурентоспроможності промислових підприємств: стаття – Київ: Вісник КНЕУ №8, 2016. – 90-98 с.
18. Гаркавенко С. С. Маркетинг: підруч. [для студ. екон. спец. вищ. навч. закл.] / С.С. Гаркавенко. – [6-е вид., допов.]. – К.: Лібра, 2008. – 720 с.
19. Гобов Д. Аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів або як правильно проводити SWOT аналіз. Стаття. URL: <https://www.artofba.com/uk/post/swot-analysis-and-strategy-generation>
20. Гончаренко А. Доставка їжі та продуктів у Дніпрі. URL: <https://blog.pokupon.ua/moj-gorod/dnepr/>
21. Демчина Д. Програми лояльності для ресторанів: що працює, а що ні. URL: <https://business-broker.com.ua/blog/prohramy-loialnosti-dlia-restoraniv-shcho-pratsiuie-a-shcho-ni/>
22. Должанський І. З. Конкурентоспроможність підприємства [Навчальний посібник] / І. З. Должанський. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 384 с.

23. Дорошенко Я. О. Інноваційні стратегії як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства: стаття – Дніпро: Вісник ДНУ №3, 2014. – 45-52 с.
24. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія / О.І. Драган. – К.: ДАКККіМ, 2016. – 160 с.
25. Економіка підприємства: [Підручник] / За заг. ред. С.Ф. Покропивного.– Вид. 2-ге. – К.: КНЕУ, 2004. – 528 с.
26. Зубенко В. Ю., Петрів І. М. Управління конкурентоспроможністю на підприємствах: стаття – Львів: Вісник НУ "Львівська політехніка" №1, 2018. – 112-120 с.
27. Іванова Л. О., Семак Б. Б., Вовчанська О. М. Маркетинг послуг : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2019. 508 с.
28. Калініченко Л. Л., Омельченко І. Д. Стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємства в умовах кризи: стаття – Київ: Вісник КНУТД №9, 2014. – 74-81 с.
29. Карлофф Б Ділова стратегія: концепція, зміст, символи / пер. з англ. – Karloff В. Business Strategy: Concept, Content, Symbols / Bengt Karloff. – London: Macmillan Publishers, 1989. – 256 p.
30. Кей Джон. Правда про ринки / пер. з англ. – «The Truth About Markets: Why Some Nations are Rich but Most Remain Poor» – Лондон: Penguin Books, 2003. – 448 с.
31. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посіб./ С.М. Клименко, Т.В. Омеляненко, Д.О.Барабась, О.С.Дуброва, А.В. Вакуленко.- К.:КНЕУ, 2008. – 520 с.
32. Колосок, А. (2021) Споживча упаковка в контексті соціальноетичного маркетингу. Humanitas, 2, 70–76, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.2.11>
33. Коротков Е. М. Дослідження конкурентних переваг промислових підприємств: стаття – Одеса: Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова №3, 2015. – 55-62 с.

34. Косар Н. С. Маркетингові дослідження: Підручник / Н. С. Косар, О. Б. Мних, Є. В. Крикавський, С. В. Леонова. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 460 с.
35. Котлер, Ф., Картаджая, Г., Сетьяван, І. Маркетинг 4.0: від традиційного до цифрового. Київ: Видавнича група КМ-Букс. 2018.
36. Крістенсен Клейтон. Дилема інноватора. Як нові технології нищать сильні компанії. — Київ: Yakaboo Publishing, 2023.
37. Лазоренко Л. В. Управління маркетинговою діяльністю підприємства. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2019. № 3. С. 13–17.
38. Лепейко Т. І. Процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства: монографія / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. – 316 с.
39. Литвиненко С. Л., Трегубов О. С., Войцеховський В. С., Семенда О. В., Попова Ю. М., Кайдакова Т. В. Маркетинг в підприємницькій діяльності та управління продажем логістичних послуг : підручник / за заг. ред. С. Л. Литвиненка, Т. В. Кайдакової. Київ : Кондор, 2022. 280 с.
40. Майкл Дж. Бейкер «Business to Business marketing management: A global perspective». Baker, M.J. «Journal of Customer Behaviour», Volume 13, Number 3, 2014, pp. 243-245(3).
41. Маркетинг на ринку продуктів швидкого приготування : монографія / [авт.: Є. В. Ромат, Т. Л. Міт'яєва, Л. О. Попова, О. М. Прядко, І. Ю. Тарасов] : за ред. А. А. Мазаракі. Київ : КНТЕУ, 2018. 208 с.
42. Маркетингова діяльність підприємств: сучасний зміст : монографія / за заг. ред. Н. В. Карпенко. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 252 с.
43. Матриця Бостонської консультаційної групи (БКГ) «зростання-частина ринку». URL: <https://buklib.net/books/24933/>
44. Мельниченко Д. О. Інформаційний маркетинг у прогнозуванні появи нових технологій. 2020. №1. С. 270–281. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view/198369/201453>

45. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. URL: <https://studfile.net/preview/5043969/page:3/>
46. Мостова А.Д., Тараненко І.В., Щолокова Г.В. Ukrainian electronic commerce: current trends and development prospects in the conditions of Ukraine's integration into the EU digital single market. В кн.: The EU Cohesion policy and healthy national development: Management and promotion in Ukraine (2023). (Eds. N. Letunovska, L. Saher, A. Rosokhata). Szczecin: Centre of Sociological Research. 645 p.
47. Мостова А.Д., Тараненко І.В., Щолокова Г.В. Цифрова трансформація бізнесу і суспільства: роль цифрових навичок. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Випуск 4 (41) 2023. С 51-57.
48. Назаренко С., Носань Н. Маркетингове коригування споживчого попиту в Україні: вимір маркетплейсів. Економіка та суспільство. 2021. № 32. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/775/743>
49. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. –180 с.
50. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів – Київ: Наш Формат, 2020. 424с.
51. Ресторанний бізнес під час війни: труднощі та відродження української кухні | Трансформація. URL: <https://youtu.be/49FBD2DgKtM?si=14KWcgofyg9CviMm>
52. Роль маркетингу в сучасному світі. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2368/1/%.pdf>
53. Сенишин О. С., Кривешко О. В. Маркетинг : навч. посібник. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 347 с.
54. Тараненко І.В. Механізми реалізації глобальних стратегій інноваційної конкурентоспроможності. Економічний простір: зб. наук. пр. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2019. №141. С. 113-126.

55. Тараненко І.В. Стратегічні інструменти забезпечення інноваційної конкурентоспроможності підприємства в глобальному середовищі. Європейський вектор економічного розвитку: зб. наук. пр. – Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля, 2018. Вип. 2 (25). С. 110–122.
56. Тараненко І.В., Лимонова Е.М., Ключник Р.М. Конкурентні бізнес-стратегії підприємств країн ЄС в умовах економічної нестабільності. Академічний огляд, 2024, №2 (61).
57. Тараненко І.В., Мілютін О.О., Щолокова Г.В., Яременко С.С. Створення портрету споживача для вибору ефективних каналів маркетингової комунікації. Ефективна економіка. № 3, 2023. Електронне видання. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1267>
58. Тараненко І.В., Мішустіна Т.С., Яременко С.С. Стратегічна роль інтегрованих маркетингових комунікацій в інноваційній діяльності підприємств. В кн.: Маркетингові комунікації в сучасному мінливому середовищі: монографія [Ромат Є. В., Wiktor J., Bajak M., Sobura J., Sanak-Kosmowska K., Багорка М.О., Тараненко І.В., Мішустіна Т.С., Яременко С.С. та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Іванова та Є. В. Ромата. Київ: Студцентр, 2022. - 212 с.
59. Тараненко І.В., Мішустіна Т.С., Яременко С.С. Стратегічні інноваційні орієнтири маркетингової комунікаційної діяльності підприємств країн ЄС та України. Нобелівський вісник №1 (56), 2021. С. 92-106.
60. Тараненко І.В., Шевченко В.М., Селезньова О.Ю. Динаміка індексу споживчих настроїв населення в контексті економічного зростання країн. Економічний простір: зб. наук. пр. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2018. №134. С. 56–69.
61. Ткаченко Т. М. Модернізація підприємств як фактор підвищення конкурентоспроможності: стаття – К.: Економіка України №5, 2016. – 30-45 с.
62. ТОП-13 трендів у ресторанному бізнесі у 2024 році. URL.: <https://joinposter.com/ua/post/restoranni-trendy>

63. Франчайзинг: поняття, види, форми. Договір франчайзингу. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/9649/>
64. Холодний Г. О. Сучасні особливості та протиріччя інноваційного маркетингу. Проблеми економіки. 2023. № 2. С. 190–197. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2023-2_0-pages190_197.pdf
65. Чайлд Джон. Hierarchy: A Key Idea for Business and Society. Taylor & Francis, 2019.
66. Шевченко В.М., Тараненко І.В., Яременко С.С., Мусаєв Р.А. Аналіз асортиментної політики торгового підприємства та напрями її вдосконалення. Європейський вектор економічного розвитку. – Університет імені Альфреда Нобеля: Дніпро. – 2023. – Вип. № 1 (34). – С. 119-132.
67. Що таке R&D: значення, типи та важливість досліджень в ІТ. URL: <https://brainlab.com.ua/uk/blog-uk/shho-take-rd-znachennya-tipi-ta-vazhlyvist-doslidzhen-v-it>
68. Що таке система ERP та які завдання вона вирішує. URL: <https://h-profit.com/blog/shho-take-systema-erp/>
69. Щолокова Г.В., Тараненко І.В. Особливості комунікації у цифрову добу: етикет у соціальних мережах. В кн. Development of sustainable communications of higher education institutions in social media: the collective monograph. Edited by Z. Dabrowski, W. Duranowski, L. Huliaieva, A. Oliinyk. Warsaw, Zofia Zamenhof Foundation, 2023. PP. 278 - 284.
70. Як заклади працюють під час війни — приклад мережі IQ Pizza. URL: <https://joinposter.com/ua/post/iq-pizza>
71. Яременко С.С., Тараненко І.В., Шевченко В.М., Кузьменко М.О. Інфлюенс-маркетинг як ефективний інструмент залучення споживачів. Європейський вектор економічного розвитку. 2023. – Вип. № 2 (35). – С. 125-142.
72. Aaker D. A. Managing brand equity. Simon & Schuster, Limited, 2009. 1201.
73. Barney J. B. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage / J. B. Barney // Journal of Management. — 1991. — № 17(1). — С. 99–120.

74. Glovo. Офіційний сайт. URL: <https://glovoapp.com/ua/uk/dnipro/>
75. Hurzhyi, N., Mishustina, T., Kulinich, T., Dashko, I., Harmider, L., & Taranenko, I. The Impact of Innovative Development on the Competitiveness of Enterprises. Postmodern Openings, 2021, 12(4), 141-152.
76. IQ FOOD GROUP. Офіційний сайт. URL: <https://www.iqfood.group/>
77. IQ PIZZA. Офіційний сайт. URL: <https://www.iqpizza.com.ua/>
78. IQ PIZZA. Франшиза. URL: <https://invest.iqpizza.com.ua/>
79. Iryna Taranenko, Valentyna Chychun, Olha Korolenko, Iryna Goncharenko, Iryna Zhuvahina. Management of the Process of E-Commerce Development in Business on the Example of the European Union. Studies of Applied Economics Vol. 39, No 5, 2021. URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/4911>
80. Mafia. Офіційний сайт. URL: <https://mafia.ua/dnepr>
81. Mall Intercept Interview. URL: <https://www.questionpro.com/mall-intercept-interviews.html>
82. Pizza Day. Офіційний сайт. URL: <https://pizzaday.ua/home/restaurants/1>
83. Pizzahouse. Офіційний сайт. URL: <https://pizzahouse.ua/bonusna-programa>
84. SendPulse. Програма лояльності. URL: <https://sendpulse.ua/support/glossary/loyalty-program>
85. Shevchenko V., Taranenko I., Yaremenko S., Mishustina T., Poprotsky O., Mostova A. Trends in Digital Marketing in the Context of Information Society Development. Postmodern Openings, 2022, 13(2), 448-460.
86. Skyservice програма для автоматизації. URL: <https://skyservice.pro/uk/prices/>
87. Skyservice універсальне POS рішення. URL: <https://skyservice.pro/uk/main/>
88. Starpizzacafe. Офіційний сайт. URL: <https://starpizzacafe.com/about/bonus>